

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

DESCURAJARE, — NU!

de prof. NIC. IORGA

Oameni cari n'au criticat nici odată, nici relele care băteau la ochi mai mult și făceau mai multă pagubă țării, oameni cari n'au încercat nici odată o luptă cu deprinderile nenorocite al căror gust scîrbos îl simțim acuma, oameni pasivi, fără convingere și fără energie, lipsiți de inițiativă și de stăruință, — oamenii aceștia sînt astăzi profund descurajați și predică pretutindeni crezul lor de descurajare.

Patrioți cari credeau că e scris în ceruri ca ori ce complicație politică din Europa să aducă neapărat lărgirea granițelor României, ori ce ar fi făcut România însăși, naivi în așteptarea unor »trenuri« minunate, pline de daruri pentru toate neutralitățile »loiale și definitive« prefăcute în provocări fără socoteală și fără sens, se tânguiesc astăzi la toate răspântiile și descurajează, nu numai pe alți naivi ca dînșii, dar și oamenii serioși.

Pescari, cari știu cum se »leagă« o aiegere, cum se capătă un post, sau o înaintare, cum se cucerește o zestre, cum se îngrijește o moștenire, cum nu se plătește un împrumut, fericiții ai vieții, aureolați de zâmbetul lor sigur, varsă lacrimi de descurajare pentru »pierderea momentului« și se indignează de indiferența, de nesimțirea ta că nu hănuiești alături de ridicula lor tânguire.

Chiulangii, cari n'au mișcat nici odată un deget pentru a se împărtăși de binefacerile unei societăți ce răsplătește pe isteți și pe dibaci, se întrebă îngroziți cum de n'am avut ca popor, într'un mediu eroic și tragic ca acel de azi, aceleași însușiri pe care le au ei ca indivizi și cum nu ni-a căzut în gusă, încă înainte de încheierea păcii, teritoriile răvnite împreună cu feliicitările păgubașului.

Nerăbdători, cari cred că popoarele trăiesc de azi pe mâine și că din clipă în clipă trebuie să li cadă tot ceea ce doresc, tot ceea ce au dreptul să dorească, sînt desolați de tărăgănirea lucrurilor într'o luptă care amestecă aproape toate interesele și întrebunțează aproape toate forțele materiale și morale din Europa, și ori ce întârziere li se pare pe această căldură, că li strică bucatele; ei invită pe ori cine să lea parte la descurajarea profundă a propriei lor impacițe.

Ignoranți și necompetenți, cari își inchipue că o negociație diplomatică e ca o discuție de cafea și că ori ce client al cofetăriei Capșa poate face calcule strategice pe dosul unei cărți de vizită, oameni cari pun Cernăuții la Nistru și așează Banatul prin Maramureș, incapabili de a schița harta revendicărilor pentru care trăiesc tot așa de mult ca pentru un pontaj la alergările de cai ori la alegerile generale, au căzut în marasm, și gangurile umede ale Mărcuței n'au locuitori mai asidui în neagra lor melancolie decît acești descurajați.

Bărbați geniali, cari, »dacă ar fi fost ei în loc«, ar fi făcut minuni fără... atâtea lucruri, sunt adânc desgustați de nepriceperea acelor cari nu

s'au dus măcar să ia lecții dela dînșii pentru a pricepe cum se distruge dintr'un gest oștirile și energiile.

Amatori de locuri în vază, cari nu se pot mîngăia că în greșelile altora nu s'au amestecat greșelile lor, care fără îndoială ar fi fost mai boacâne și poate fatale, sunt prăpădiți de jale pentru soarta ce așteaptă țara și neamul și fac semn ca să începem cu toții marșul funebru al românismului. Aventurieri cosmopoliți, Evrei furioși în accesul subit al românismului ce i-a lovit, samănă în gemătul descurajării nota ascuțită a temperamentului lor național sau individual.

»Naționaliști« de cei cu plapoma tricoloră, în care dorm și visează, fără a fi lucrat ceva, naționaliști ori cărei demonstrații, ori cărei manifestații, ori cărei discurs, dar nu și al modestiei munci, care singură dă biruința, te-ar sfîșia pentru trădare dacă n'ar fi și ei, ca toată lumea, așa de descurajați.

Noi am criticat, am miruntat, am luptat contra ori căru rău în țara aceasta, și totuși — și poate tocmai pentru aceea — nu ne descurajăm. Noi știm și noi credem. Credem fiindcă știm.

Și credința nu e pe cineva și în mijlocul celor mai turbate valuri ale furtunei celei mai sălbatece.

Știm ce este această nație. O știm în toată întinderea ei, în toată hărnicia și statornicia ei, în tot sufletul ei de răbdare și de jertfă, o știm în tot minunatul ei trecut, în care pe urma pustiului făcut cu foc și sabie au răsărit alți muncitori și mai dirji, alți ostași și mai viteji, o știm în scrisul ei de lumină dreaptă și de afirmație îndărătnică în mijlocul celei mai nemioase apăsări, o știm în idealismul ei neînfrînt — ori ce ar fi — în conștiința ei minunată de dreaptă, chiar atunci când era o nebunie să-și inchipue cineva că domnia nedreptății va înceta.

Am pornit în viață cu dorința de a străbate cât mai adânc în acest suflet național admirabil, și nu bănuiește cel mai increzător dintre noi că aur este acolo în fund, atunci când la suprafață e nisipul neroditor al politicianismului, al superficialității, al sportului cu idealele și al — descurajării. — Ori ce ar fi credem.

Sînt alții cari în ceasuri mai grele, au crezut mai mult. Și, cum ei nu s'au înșelat, nu ne vom înșela nici noi.

Ținta germanilor e acum: Petersburg

— Posibilitatea evacuării capitalei rusești —

Copenhaga, 24 August. — Cunoscutul scriitor rus Menșikov scrie următoarele asupra situației de pe frontul ruseș: Riga e departe de Petersburg numai o noapte de călătorie. De sigur că armata germană nu va veni la Petersburg cu trenul accelerat, totuși trebuie să fim pregătiți pentru ori-ce eventualitate. Cum cucerirea unei Capitale înseamnă înfrângerea țării, — este sigur că cea mai nouă țintă a germanilor este Petersburgul.

Correspondențul din Petersburg al ziarului londonez »Daily Chronicle« comunică că e posibilă evacuarea Capitalei rusești, căci chestiunea aceasta se discută acum în mod public la Petersburg. Mare panică domnește în Capitală în urma talazului de refugiați din Polonia și vestul Rusiei. Peste patru milioane de refugiați caută adăpost în centrul Rusiei. Pentru guvernul rus este foarte dificil ajutorarea atâtor milioane de desrădăcinați din Polonia.

Portul turcesc Enos în flacări

Sofia, 25 August. — După știrile sosite aici, portul Enos a fost incendiat. Acest oraș a avut un rol însemnat în decursul tratativelor tur-

co-bulgare. În acțiunea flotei anglo-franceze contra Dardanelelor, portul Enos a fost de repetate ori bombardat.

Importante succese ale flotei germane

— În golful finlandez, în golful Riga și 'n apele engleze —

Berlin, 24 August. — Locțiitorul șefului amiralității germane anunță că la 16 August, un submarin german a scufundat un vapor rusec de război la intrarea în golul finlandez.

În fața portului belgian Secbrügge, un submarin german a fost atacat în noaptea de 23 spre 24 August de două distrugătoare dușmane și a fost scufundat după o apărare eroică. O parte din echipaj a fost salvat.

Vaporul englez Maria Edmond a fost scufundat de un submarin german. Echipajul a fost salvat.

Comunicatul oficial rus de azi, vorbește iar de luptele din golful Riga, și recunoaște că flota germană a pătruns în golf și că flota rusă a trebuit să se retragă, după o luptă grea. Canonierul rusec »Sivutș« s'a scufundat după ce a fost cuprins de flăcări.

Noui forțe rusești la granița Bucovinei

Cernăuți, 24 August. — La granița Bucovinei nu departe de Cernăuți, spre nord-vest, luptele urmează cu mare înverșunare. Eri s'a pornit un strănic duel de artilerie, care urmează încă. La Cernăuți, bibuțul tunurilor se aude foarte bine. Rușii au adus noi întăriri în ne-

mijlocita apropiere de granița română și cea a Bucovinei. În zilele din urmă cavaleria rusă a și violat teritoriul neutral al României, trecând în apropierea comunei Cotul Chotin. Granițerii români au tras focuri asupra ei, gonind-o.

Prețul unui exemplar 6 fileri.

DIN ROMÂNIA

Regele României împlinește azi 50 de ani

Azi 11 August st. v. Regele Ferdinand al României serbează a 50-a aniversare a nașterii sale. Cu această ocaziune, se oficiază un Te Deum la Mitropolia din București cât și la toate bisericile din țară.

Audiența contelui Czernin

Regele României a primit Sâmbătă în audiență pe contele Czernin, ministrul Austro-Ungariei la București.

România să rămâie în pace sau să intre în război?

În această privință, ziarul »Universul« (6 August st. v.) publică următoarele considerații ale apreciatului publicist militar Locot. colonel dr. Crăiniceanu:

»În împrejurările actuale eu unul cred că trebuie să dăm mâna cu pacea. Nu e de mult decând luserăm pe picior de război. Că destinul ne-a fost mai favorabil de astădată de nu am

vărsat sânge și nu s'au risipit multe vieți omenești, aceasta poate este o recompensă, pentru că prea mult s'a războit poporul românesc, ținând piept la năvălirea atâtor popoare barbare. Poate a venit și la noi norocul să trăim ferți de marele toc ce s'a întins peste mai toată bătrâna Europa, cum alte popoare erau scutite cind noi ne războiam.

Și apoi sărmanele popoare balcanice destul se măcelăriră între ele nu tocmai așa de mult, încât poate le-ar prii și lor acuma a se desvolta și a trăi în tihnă.

Facă Cerul ca mult dorita pace să se reverse cât mai curând peste toate popoarele din lume, care apoi cu adânc oftat pentru acel mare dor vor aduce laude Creatorului!

Prin urmare prudența M. S. Regelui și guvernului nostru actual de a nu intra imediat în acțiune și neclintita hotărâre de a fi neutri, nu poate decât să ne bucure pe toți românii, cari în adevăr își iubesc sincer țara și neamul.

Deci să avem toată încrederea în înțelepciunea oamenilor noștri de stat, cari și de astăzi înainte vor lucra, credem, tot cu aceeași prudență ca și până acum, fără să se lase a fi influențați. Sub nici un cuvânt nu trebuie să hazardăm a jertfi prea scumpa noastră armată și țară, care la urma urmei cu siguranță tot va fi încoronată cu mare glorie și succes.

asalt a unuia din șanțurile apărate de grenadierii ruși a prins garnizoana de acolo compusă din 7 ofițeri și 900 soldați, capturând și 7 mitralieze. În fața cetății Brest-Litovsk nimic nou.

La răsărit de Vlodava trupe germane au trecut de zona lacurilor. În regiunea Vladimir-Volinski am mărit pozițiile noastre până la Loisk, la răsărit de Lubovul. Rușii au fost gonți de acolo. În Galiția de răsărit domnește liniște.

Höfer, mareșal Locot.

Comunicatul german anunță:

Armata mareșalului Hindenburg: Trupele de sub conducerea generalului v. Eichhorn sînt în continuă înaintare la est și sud de Kovno. Pe râul Bobr am ocupat cetatea Ossoviec, evacuată de ruși. La nord și la sud de Tikoczin au avut loc lupte victorioase. Tikoczin a fost luat. Am făcut acolo 1200 prizonieri, printre cari 11 ofițeri, capturând 7 mitralieze. La nord de Bielsk au eșuat contra-atacuri rusești disperate sub perferi foarte însemnate pentru inamic. Trupele germane înaintează la sud de acest oraș. — Armata prințului Leopold al Bavariei în lupte întăritate a trecut linia Klescele-Racna și continuă mai departe atacul cu succes. Au fost prinși acolo 3050 prizonieri și capturat 16 mitralieze. — Armata generalului Mackensen a forțat trecerea peste râul Pulva, pe frontul între Racna și gura acestui riu — asta după ce au înfrânt o rezistență înverșunată. Atacul peste Bug mai sus de sectorul Pulva, face progrese. În fața cetății Brest-Litovsk, situația e neschimbată. De ambele părți ale lacului Svitjac, la Pisscza, la est de Vlodava, dușmanul a fost bătut eri și respins spre nord-est.

Șeful Statului major.

MERSUL RĂZBOIULUI

Și cetatea Ossowiec în stăpânirea germanilor

Comunicatul oficios iarăși proclamă eroismul regimentelor românești din Ardeal. — O biruință a regimentului 64 din Orăștie. — Rușii apără acum cu strășnicie fiecă palmă de pământ. — Încă 4250 prizonieri ruși. — Un sfert de an de război cu Italia. — Luptele din Apus. — Statele balcanice și războiul. — Luptele la Dardanele.

Încă odată ne este dat să aflăm că unde lupta este mai înverșunată, mai grea, unde cerbicia rușilor e mai cumplită, acolo sînt trimise în prima linie de bătăie regimentele românești din Ardeal ca să înfrângă rezistența rușilor și să repurteze o victorie pentru trupele aliate. Cel mai nou comunicat oficios al lui Höfer anunță că este fără exemplu înverșunarea ce o pun acum rușii în acțiunea lor de a împiedica trupele aliate să mai înainteze în regiunea Brest-Litovsk. Pentru fiecă palmă de pământ, trupele aliate trebuie să dea lupte din cele mai crîcîne, și pentru fiecare pozițiune rusească ce e de smuls — armata noastră trebuie să se încalere cumplit cu oștile rusești. Acum nu mai sînt lupte cu ariergarde rusești, cari acoperă retragerea grosului armatei rusești, cum a fost cazul pe frontul Bug și Narev, — acum s'a încins o luptă extraordinar de dîră de ambele părți, și ori-ce câștig de teren e obținut după o bătălie din cele mai teribile. Și dacă și în această luptă a marelui lupte trupele aliate au realizat totuși progres — partea cea mare de succes rămîne acum iarăși regimentelor eroice românești din Ardeal. Comunicatul lui Höfer anunță că una din cele mai importante puncte de sprijin ale

rușilor în regiunea Brest-Litovsk, a fost smulsă cu asalt de reg. 64 de inf., din Orăștie, care e alcătuit în partea lui covârșitoare de ostași români. Așa dar o nouă biruință pecetluită cu sânge de român.

Importanța veste aduce comunicatul german, cum că rușii s'au văzut siliți să cedeze germanilor și cetatea Ossoviec. A rămas dar rușilor încă două cetăți din întreg lanțul de forțuri de pe frontul Niemen și Narev: Olita și Grodno. — Prin eliberarea forțelor germane de asediu, de la Kovno, Novogeorgievsk și Ossoviec — acestea vor putea fi folosite acum și pentru luarea cu asalt a celor două cetăți de mai sus.

Dăm acum lămuririle comunicatelor de Luni seară 24 August:

La răsărit de Pulva, și dela calea ferată ce duce dela Riasno la nord, s'a încins o luptă de o mare înverșunare.

Dușmanul apără fiecă palmă de pământ cu cea mai mare îndărjire, dar a fost respins în multe puncte de a lungul frontului, și mulți prizonieri au căzut în mâinile noastre.

Cu dcoșebire au luptat cu înverșunare regimentele noastre încercate din Ardeal la cetele Gola și Suchodol situate la nord de Riasno. Regimentul 54 de infanterie la luarea cu

LUPTELE DIN APUS

— 40 vapoare engleze atacă coasta belgiană. — Respingerea atacurilor franceze. — Din perderile flotei engleze. —

Comunicatul german de Luni seară, semnaleză următoarele de pe frontul apusan: Azi dîmîneată a apărut în fața portului belgian Zeebrügge o flotă dușmană de 40 vapoare, după ce a fost bombardată de artileria noastră de coastă, s'a retras în direcția de vest. La Vogt sînt în curs noui lupte la nord de Münster, pe linia Lingenkopf-Schratzmennle Barrenkopf. Puternice atacuri franceze au ajuns eri în parte până în pozițiile noastre. Contra-atacurile noastre au aruncat iar pe dușman afară din Langekopf, la Schratzmennle și la Barrenkopf au durat în tot cursul nopții lupte aprige pentru fiecă tranșee. Am prins aci peste 30 vînători alpini. La Vavrin (la sud-vest de Lille) a fost doborît de focul nostru un aeroplan englez.

— Se așteaptă, în urma numeroaselor probleme de ordin militar, să se țină 3 ședințe secrete în Camera franceză. După aceea se va ține o ședință publică în care se va da un vot de încredere guvernului francez.

— După zierele engleze, familia regală engleză își va strămuta reședința în nordul Angliei. Această faptă este în legătură cu ultimul atac al Zeppelinurilor asupra Londrei.

— Submarinele germane au scufundat noui vapoare engleze: Colar de 3060 tone și Daghistan și Vindsor. Vaporul englez William Davson a fost aruncat în aer.

LA SUD

Serbia amână răspunsul ei către Ententa

Ziarele pariziene constată că în Serbia situația e foarte gravă, de când cu demersul Ententei. Sedințele secrete ale Scurpinei vor dura încă câteva zile și Serbia nu va da un răspuns Ententei până ce nu se va înțelege cu noul guvern grecesc.

Ziarele ruse din Sofia află din Niș, că după cum se desășură până acum desbaterile în parlamentul sârb răspunsul Serbiei nu va fi favorabil pentru Ententa.

Noul guvern grec

Din Atena se anunță că Regele Constantin a însărcinat într-adevăr pe Venizelos să formeze noul guvern, după ce acesta a asigurat că va rezista tuturor presiunilor Ententei de a ceda ceva din teritoriul Greciei. Venizelos va lua portofoliul ministerului de externe. E probabil că Mercuri să se întrunească iar Camera elenă, Venizelos va face o declarație asupra situației politice.

— Mare agitație provoacă în Grecia violența ce vor să o exercite acum englezii și francezii asupra guvernului grec, prin o mulțime de acțiuni ostile ale flotei acestora. Așa ieri a debordat în portul grec Kavala, un detașament englez care voia să ocupe oficiul telegrafic. Cu greu a reușit infanteria greacă să îndepărteze din port aceste trupe engleze. Vapoare și submarine engleze și franceze au blocat porturile grecești Sita și Suda. Ziarul lui Venizelos »Hestia« constată că situația între Grecia și Ententa devine tot mai critică, fiindcă flota anglo-franceză își întinde tot mai mult baza de operațiune pe teritoriul grec. Dacă trupele engleze nu vor părăsi curînd teritoriul grec — Grecia nu va putea rămâne într-o neutralitate pasivă.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Trei luni dela izbucnirea războiului cu Italia. — Lupte corp la corp pe platoul Doberdo. — Despre bombardarea orașului italian Udine. —

Azi am intrat în a patra lună a războiului cu Italia. Intreaga putere armată a Italiei a fost întrebuițată în acest răstimp exclusiv contra armatelor austro-ungare, lăsând pentru mai târziu — adică după trei luni — o nouă răfuială cu Turcia — deși ententa a cerut dela Italia, să ia dela început parte în acțiunea pentru forțarea Dardanelor.

Cu toată concentrarea întregii oștiri italiene contra forțelor de apărare ale monarhiei austro-ungare — trebuie de constatat, că italienii n'au putut înregistra nici o biruință mai de preț, cu urmări mai mari. Ca și la începutul războiului, urmează și acum aceleași opinii italiene de a forța frontul austriac la Isonzo, în Tirol, în Carintia și rezultatele obținute sînt foarte minimale, prăbușirea de stînci de către artileria grea italiană și mari pierderi de oameni din rîndurile italiene. Explicația acestei eșuări a ofensivei italiene e că natura oferă trupelor austro-ungare — avantajii minunate pentru defensivă, pentru apărarea frontierelor. Cu forțe mult mai mici, monarhia austro-ungară e în stare să ție față atacurilor Italiei.

Pe ziua de ieri au pornit noi lupte acrie pe frontul dela Isonzo. Comunicatul lui Höfer de aseară anunță.

Și ieri trupele noastre au respins mai multe atacuri ale italienilor contra înălțimilor dela Doberdo. În unele locuri s'au încins lupte corp la corp. De repetate ori a încercat dușmanul să ajungă acum în mod metodic până la liniile noastre de apărare. Capul de pod Tolmein a stat după amiază sub focul de artilerie. Apoi a pornit atacul infanteriei italiene până în cursul nopții — dar în zadar — căci a suferit grele pierderi. Pe celelalte fronturi nu s'a înfăptuit nimic deosebit. Focul grelei artilerii italiene contra fortificațiilor noastre din Tirol a mai diminuat.

Azi s'a implinit un sfert de an dela declararea războiului din partea aliatului nostru de odinioară. Nenumăratele atacuri ale armatei italiene nu și-au ajuns ținta nicăieri, în schimb i-a costat pe dușman jertfe colosale. Trupele noastre acum ca și înainte își mențin pozițiile lor la graniță sau aproape de ea.

Höfer, mareșal locot.

— »Secolo« din Milano află din Udine, că de câteva zile aeroplane austro-ungare bombardează zilnic orașul acesta. Duminecă dimineață la ora 5 au apărut iară 2 aeroplane austriace aruncînd 10 bombe asupra orașului. Una a căzut asupra unui grup de persoane dintre cari au fost omorîți 3 carabinieri, un subofițer, un lucrător, un băiat, iar mai multe alte persoane au fost ranite. Alte bombe au distrus acoperăminte și zidiri. Populația din Udine e foarte iritată.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

— Mari pierderi anglo-franceze la Dardanele. — Cum va urma războiul turco-italian. — Mari pregătiri turcești pentru un eventual atac italian la Smirna

Din comunicatul turcesc dela 23 August reiese că o divizie engleză încercînd un atac asupra regiunii dela Anaforta după un violent tir de artilerie pe uscat și pe mare — dușmanul a fost respins, suferind pierderi colosale. Trupele turcești în luptele dela 10—17 și 20 August au capturat 400 puști cu haionete, o ladă cu bombe și o cantitate imensă de material de război.

— Din Atena se anunță: Comandantul turc din Smirna are în vedere un eventual nou atac al flotei anglo-franceze și italiene contra Smirnei. De aceea turcii construlesc acum un număr de linii de apărare în jurul orașului. Forturile din Kasrati au fost prevăzute cu noi tunuri de calibru mare, aduse din Constantinopol. Șiruri de tranșee au fost construite pe șoseaua Smirna—Kola—Sarma, pe coasta mării. Sub aceste tranșee s'au zidit un număr de pozițiuni puternic fortificate, cu ciment și garduri de sîrmă; numeroase mortiere au fost așezate în jurul Smirnei. De asemenea au fost așezate mine marine în golul Smirnei.

— »Frankfurter Zeitung« află că Italia a provocat război Turciei, sub presiunea Angliei, care a refuzat să-i mai trimească cărbuni și să-i dea împrumutul îagăduit.

Ziarul nostru zilnic se află de vânzare la toate gările din ținuturile românești. Prețul 6 fileri.

Cereții dela vânzătorul de ziare, ori dela librăria sau tutungeria din edificiul gării.

Știrile zilei

Șapte condamnări la moarte pentru înaltă trădare în Austria

Din Viena se anunță: După o durată de câteva săptămâni, s'a terminat procesul în fața tribunalului militar contra deputatului dr. Dimitri Markov, consilier de tribunal dr. Vladimir Kurilovicz, avocatul dr. Ciril Czerlunczakievicz din Przemisl, dr. Ioan Drohomileczki din Zloczov, precum contra proprietarului agrar Thomas Diakov din Verbiav și maestrul lăcătuș Gabriel Mulkievicz din Kamionka Strumilova, — toți aparținînd partidului național rus, în fine contra lui Dimitri v. Iantschevezki, corespondentul ziarului »Novoje Vremja«. Acuzarea condusă de locotenent-colonel dr. Wunderer, sună: Înaltă trădare și crima contra puterii militare a statului. Toți șapte acuzați au fost condamnați la moarte prin spânzurare.

Dela Curtea regală română.

M. Sa Regina Maria după ce a vizitat Dumineca și Luni Dobrogea, s'a înapoiat la București de unde a plecat direct la Sinaia.

Redactorii români din Ungaria amenințați cu strangulare?

Naufragiatul nostru frate, dr. Demetru Lascu, din Bihor, care o viață întregă s'a zbatut între vis și realitate — refugiindu-se acum la București, — își câștigă acum bucățica lui de pâine, informînd ziarele românești despre ceea ce se întâmplă în Ungaria, — tot așa cum își câștiga înainte pâinea la Budapesta, dela foile maghiare, pe cari le-a umplut cu tot soiul de inexactități din viața politică românească.

Se știe că dăunăzi »Telegraful român« a tăiat de minciuni infame invențiile d-lui Lascu plătate în ziarele bucureștene.

Dar d. Lascu nu se dă bătut, și n' »Adevărul« de Joi 6 August v. sub titlul »Ce se petrece în Ardeal« ocupîndu-se de rectificarea »Telegrafului român« la scrisul lui, — d. Lascu declară acum că stăpînirea maghiară întrebuițează ziarele românești din Transilvania pentru opera ei de mistificare și demoralizare, ai căror redactori au să aleagă antru a ceda sau a fi strangulați.

Iată dar că după d. Lascu, bătrînul nostru confrate d. Păcățianu dela »Telegraful român« a fost amenințat cu strangulare dacă nu va scrie scrisul netod al bietului Lascu.

O fabrică de munițiuni și arme în România.

Zilele aceste s'au pus bazele unei societăți anonime în București pentru întemeierea unei Fabrici de munițiuni și arme, cu un capital de un milion. Printre membrii fondatori sunt Banca Marmarosch Blank, avocatul Ion Bădulescu, maior Al. Kirișescu, etc.

Actul constitutiv a și fost depus. D. avocat Bădulescu a fost însărcinat cu formele legale.

După informațiunile pe care le avem această fabrică va putea funcționa în cel mai scurt timp.

„Ce căutați la vagoane?...”

Unele ziare din țară relevă inconsecvența unor bărbați politici din România cari de o parte combat mizeria guvernului, prin care a dat voie exportului de cereale, pe de altă parte, se im-

bulzesc însă ca să capete cât mai curând vagoane pentru a-și putea și ei trece peste munți scrisul nărod al bietului Laseu.

Așa ziarul guvernamental »L'Independance Roumaine« observă: »Oameni cari până eri au împins intransigența până acolo că recomandau închiderea ermetică a frontierelor noastre »u-sapie ad finem« — sunt acum cei mai grăbiți să se înscrie pe listele pentru obținerea vagoanelor. Ziarele lor continuă însă să facă profeta negre și să prevadă eșecul complex al forțării pentru activarea exportului.«

Iar ziarul conservator »Inainte« constată: Tot exportului de cereale, pe de altă parte, se împingem noștri patrioți. De cât, este nostim cum își dau ei singuri la cap și de astă dată, și cum dovedesc că sunt nesinceri și neleali. Pe când presa lor ține limbajul imposibil, fruntașii aceștia politici se înghesuiesc să se înscrie la vagoane pentru export. Ce înseamnă această înghesuială la vagoane, dacă măsura guvernului nu are nici o valoare? Ce căutați la vagoane, dacă guvernul face simple formalități și nu ia în realitate măsuri ca să înlesnească exportul?

Eroismul căpitanului român Iosif Baltezan

În cartea de aur a armatei austro-ungare și-a găsit loc un nou nume de erou român. E căpitanul Iosif Baltezan din reg. 50 de infanterie, care s'a distins în luptele dela șoseaua Brzuschovice-Iancin. Poziția de acolo a fortificat-o și cu toată superioritatea rușilor, a continuat o zi întreagă lupta, apărând punctul ocupat, protejând astfel retragerea coloanelor învecinate și nădărușind piept dușmanului care înainta în ziua de 29 August 1914. În ziua următoare el a adunat grupuri risipite din regimentele 50, 51 și 63 și în unire cu o baterie de mitralieze a ocupat o înălțime și asta toate sub grîndina infanteriei și artileriei dușmane.

Prin vitejia și tenacitatea căpitanului român Baltezan, întreaga companie nu și-a pierdut cumpătul. El a fost răsplătit cu crucea pentru merit militar, clasa III-a cu decorația de război.

Dr. Wekerle, candidat la mandatul lui Koloman Széll

Cercurile competente din comit. Vas au intenția să oiere mandatul de deputat al cercului Sz. Gotthard, rămas vacant prin moartea lui Koloman Széll, — fostului prim ministru ungar, dr. Alexandru Wekerle.

Cardinalul Vasary în agonie

Din Balatonfüred se anunță că fostul primat al Ungariei, cardinalul Claudius Vasary se află grav bolnav de bronșită și friguri în vila lui. Trecut de 84 ani — starea lui inspiră serioasă îngrijorări.

Prizonieri ruși omoară un jandarm ungar

Jandarmeria din Kassanomor a anunțat poliției din Budapesta, că pe câmpul de lângă Felsőtekes a fost omorât jandarmul ungar Dajka. Sînt bănuși ca autori ai omorului, 3 prizonieri ruși, toți ofițeri, cari au fugit din lagărul de prizonier. Ei au luat cu dînsii pușca și sabia jandarmului. Poliția e în urmărirea lor.

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele — »Cucu« și »Foaia Ilustrată« —

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

O gravă acuzare adusă unui episcop din România

— O călugăriță originară din Ardeal se sinucide din cauza episcopului Sofronie din Râmnic

Din ziarul conservator »Inainte« din București (dela 8 August v.) aflăm că zilele trecute s'a spânzurat o călugăriță, cu numele Maica Șteflea, care era mai înainte superioară schitului Sărăcinești. Era de origină din Ardeal, avînd rude bine situate. D. Onisifor Ghibu, inspectorul școalelor românești din Mitropolia Sibiului, care se află în România dela izbucnirea războiului — e nepotul acestei maice nenorocite. »Purtarea unui episcop — afirmă ziarul »Inainte« a împins la desnădejdea sinuciderei o fire delicată, care trăia numai în cuget creștinesc.

»Ea n'a putut duce multă vreme slujba de superioară a schitului Sărăcinești și s'a rugat să i-se primească demisia. Episcopia i-a cerut să mai rămâie, ea n'a vrut, și la urmă demisia i-a fost primită.

Ca una ce reîuzase însă de a sta mai departe în slujbă, credea că a supărat episcopia, și deci s'a dus într-una din zile să ceară iertare episcopului.

Prea Sf. Sa tocmai se afla în cancelarie, și cum o văzu, strigă la ea:

— Proasto, tîmpito, ce m'ai făcut să te mai numesc, dacă nu poți duce slujba? Ce m'ai încurcat că bătaiele tale?!

— Să mă ertați, Prea Sfinte — fu răspunsul maicii Șteflea.

— Nu te erti! Nu te erti! Fugi, ieși, tîmpito!

Maica își perdu cumpătul, ieși, fără să știe ce face, într-o stare de indescriptibilă surescitare, și o porni la drum. Fînd să se odihnească într-o casă, în drumul spre mănăstire, s'a spânzurat. — Pentru o fire blîndă și delicată ca a ei, vorbele episcopului au fost mai mult de cât putea răbda ea.

Si mai sunt și alte cazuri de acestea în sarcina episcopului Sofronie. N'ar putea Sf. Sa să-și aducă aminte că este purtătorul de cuvînt al Domnului și să aibă o purtare mai creștinească?

Nimeni să nu facă comandă

la noi fără să trimită banii. Vremurile sunt cu mult mai grele, decât să dăm pe credit atunci, când hîrtia, vopseaua și toate lucrurile tipografice sunt cu 150—200 procente mai scumpe, și când nu se mai dă credit nimănui.

Avem de altfel tristă experiență că cei mai mulți dintre abonați, cărora le am trimis foaia pe credit, ori că am continuat cu trimiterea foii și după-ce a expirat abonamentul, — nu se grăbesc cu plata, ori nu plătesc de lor. Nu e obiceiul nostru de a ne imbulzi cu ziarul, îl trimitem numai aceluia, cari ni l'au cerut. Este deci datoria morală a tuturor, cari primesc foaia să o și plătească, ori să abzică de ea.

Tot aici trebuie să avertizăm și pe toți aceia, cari ni cer cărțile, broșuri, cum e și »Ajutorul pentru familie celor înrolați«, — fără bani. Pentru 10—20 fil. să introducem în registru special, apoi să și provocăm pe cei nepiatnici. Asemenea comande se fac alăturându-se la scrisoare mărci în valoarea convenită și comanda se efectuează fără nici o pledică.

Mai multă atenție pentru răniții noștri!

E nevoie de o mică rectificare la corespondența părintelui Romul Popoviciu, publicată în »Foaia Oraviței« cu privire la ziarele ce se trimet răniților români din Cașovia.

Administrația noastră afară de cele 2 exemplare abonate de părintele Popoviciu, mai trimite gratuit zilnic trei exemplare la spitalul »Járvány barak« din Cașovia. Răspundem apoi la toate cererile, neînchipt de multe ce ni se fac din spitalele din țară și Austria, — mai ales dela izbucnirea războiului cu Italia.

Cetînd scrisorile înduioșătoare ale bieților răniți internați în spitale din toate colțurile monarhiei, unde n'aud vorbă românească, unde nu pot să se înțeleagă cu nimeni, trebuie neapărat să satisfaci cererile răniților, cari fiind în părăsire, slova românească li este o adevărată mîngăiere sufletească. O sută treizeci de spitale sunt, în cari trimitem zilnic câte 2—3 ziare de fie-ce spital. Satisfacem tuturor cererilor în măsură mai mică, ori mai mare, și tot n'am făcut nimic!

Peste 1000 de spitale sînt cu soldați români mai mulți ori mai puțin. Toate adresele spitalelor ni le-am procurat. În unele sunt 500—600 români.

Să ne facem datoria față de eroii neamului!

Nu se cere jertfă, ci numai inimă simțitoare pentru ei. Fie-care abonat al ziarelor românești, după ce a cetit ziarul, să-l trimită sub o fâșie netîmbrat, la adresa vre-unui spital militar, ori al Crucii Roșii din ori care oraș. Din când în când vom da și noi în ziar adresele spitalelor mai ales cele din Austria, Bosnia, unde bieții soldați români simt mai mult lipsă de ziare, decât răniții români din spitalele orașelor din Ardeal.

Implinînd această datorie publicul cetitor românesc, a contribuit măcar în parte la alinarea durerii sufletești a fraților noștri soldați cari suferă pentru tron și patrie!

Editor și redactorul responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 34.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapest, VII., Ilka-utca 36 se poate comanda broșura:

Ajutorul de stat pe seama familiilor celor înrolați.

Prețul cu portpostal împreună nu mai 20 fileri.

Cuprinsul:

1. Cine este îndreptățit să primească ajutor?
2. Cine n'are drept la ajutor?
3. Cei îndreptățiți la ajutor.
3. Ajutorul zilnic pentru întreținere și chirie.
4. De când până când urmează să se plătească ajutorul?
5. Cât face ajutorul la zi pentru fie-care membru de familie?
6. Unde și cum trebuie să se ceară ajutorul?
7. Remedii de drept. — Plătirea ajutorului.
8. Plătirea taxelor când cel îndreptățit la ajutor se mută în alt sat sau oraș.